

Aa an het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Waalre
Postbus 10.000
5580 GA Waalre

Oranje Nassaustraat 63
5554 AE Valkenswaard
040-22 60 010

info@groen-heemvalkenswaard.nl
www.groen-heemvalkenswaard.nl

Valkenswaard 06-09-2017
Ons kenmerk: GENH 20170906-15

Betreft: bezwaar tegen verleende omgevingsvergunning OV 2017.048, aanleg fietspaden en bouw van bruggen in gebied Dommeldal Oost en Oost-West

Geacht college,

Hierbij treft u aan het bezwaar van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard e.o. tegen het verlenen van de omgevingsvergunning **OV 2017.048** voor de aanleg van fietspaden en de bouw van bruggen in het gebied Dommeldal Oost en Oost-West.

1) Aantasting cultuurhistorische waarden door verharding zandwegen en zandpaden

“De vergunning heeft o.a. betrekking op het verharden van zandwegen en zandpaden en de aanleg van (fiets)paden, gelegen in het cultuurhistorisch waardevol beekdal van de Dommel en in het cultuurhistorisch waardevol akkercomplex Loonse akkers.

Situatie

Het gaat hier om wegen en paden van hoge cultuurhistorische waarden, onderdeel uitmakend van het cultuurhistorisch waardevol beekdal van De Dommel of het cultuurhistorisch waardevol akkercomplex Loonse Akkers. Het betreft hier de volgende wegen: het pad naar de Heuvelsche Putten, de Mosbroekseweg, het verbindingspad tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de Mosbroekseweg. Het pad naar de Heuvelsche Putten ligt in de EHS, met de bestemming Agrarisch met waarden Natuur. Dat geldt ook voor een deel van de Mosbroekseweg. Terecht is aan deze gebieden met hun onverharde (zand)wegen een hoge bescherming toegekend.

De wegen bestaan al meer dan een halve eeuw tot een eeuw, waarvan de meeste in zo goed als ongewijzigde vorm. Ze zijn op oude historische kaarten te vinden. In het bestemmingsplan buitengebied staat het behoud van deze wegen, mede vanwege de natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden, voorop. De paden liggen in agrarisch gebied met waarden, cultuurhistorisch waardevol beekdal van de Dommel en/ of Loonse Akkers en in attentiegebied EHS.

Bestemmingsplan

Wij zijn van mening dat er per definitie afbreuk wordt gedaan aan de waarden die worden beschermd in art. 4 en art. 33 van het bestemmingsplan buitengebied Waalre 2013 (en art. 4, 32 en 33 van het bestemmingsplan 2017). Immers ingevolge art. 4.1. van het bestemmingsplan Buitengebied Waalre zijn de gronden bestemd voor de bestaande onverharde wegen. En ingevolge art. 33.5 zijn ter plaatse van de aanduiding ‘waarde cultuurhistorie beekdal’ de gronden mede bestemd voor de

instandhouding, herstel, en ontwikkeling van het beekdal van de Dommel met de cultuurhistorische waarden en kenmerken van o.a. de zandwegen.

Ter plaatse van de aanduiding 'waarde cultuurhistorie akkercomplex Loonse akkers' zijn de gronden mede bestemd voor de instandhouding, herstel en ontwikkeling van het cultuurhistorische vlak akkercomplex Loonse Akkers, met de volgende cultuurhistorische waarden en kenmerken van o.a. de zandpaden. De waarden worden aangetast door zowel aanleg alsook gebruik. De waarden en kenmerken gaan verloren. En er komt meer (recreatief) verkeer.

De omgevingsvergunning gaat daar niet op in. Door het aanbrengen van een verharding gaan de cultuurhistorische waarden en kenmerken van de zandwegen, onderdeel uitmakend van het cultuurhistorische vlak beekdal van de Dommel en van akkercomplex Loonse Akkers teloor.

Gelet op het behoud van de cultuurhistorische, landschappelijke en hydrologische waarden is verharding van wegen en paden en de aanleg van verharde wegen en paden in strijd met de doeleindeomschrijving van het bestemmingsplan en de bescherming van de aanwezige waarden. Deze wegen dienen in hun oorspronkelijke staat behouden te worden en kunnen niet worden voorzien van een verharding zoals voorgesteld.

Ook voor de nieuw aan te leggen paden door en langs bos- en natuurgebied geldt dat verharding van paden of aanleggen van nieuwe verharde paden niet is toegestaan in verband met het behoud en instandhouding van de bos- en natuurwaarden.

Verordening ruimte

Voor de EHS /NNB in het kader van de Verordening ruimte (art. 5) geldt dat een bestemmingsplan in het NNB gelegen tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling strekt van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden en regels stelt ter bescherming van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden, waarbij rekening wordt gehouden met de overige aanwezige waarden en kenmerken, waaronder de cultuurhistorische waarden en kenmerken. Zo lang het NNB niet is gerealiseerd, zijn de bestaande bebouwing en de bestaande planologische gebruiksactiviteit toegelaten. Ook is de externe werking geregeld, hetgeen inhoudt dat een bestemmingsplan dat buiten het Natuur Netwerk Brabant ligt en leidt tot een aantasting van de ecologische waarden en kenmerken ervan, de negatieve effecten waar mogelijk beperkt en de overblijvende, negatieve effecten compenseert volgens de compensatieregels. De omgevingsvergunning is hiermee in strijd.

Ingevolge art. 22 Vr geldt voor de aanduiding 'Cultuurhistorische vlakken' dat een bestemmingsplan mede is gericht op behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden en dat er regels worden gesteld ter bescherming van de cultuurhistorische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden. De omgevingsvergunning gaat hieraan voorbij.

Belang van behoud van ecologische, landschappelijk en cultuurhistorische waarden

Veelal zijn de onverharde paden belangrijke leefgebieden van allerlei soorten planten en dieren en vormen ze een fijnmazig ecologisch netwerk. De laatste 30-40 jaar zijn, met name buiten het Natuurnetwerk Brabant, de meeste zandpaden verdwenen in het kader van de ruilverkavelingen, ontwikkeling van verstedelijking, de aanleg van nieuwe wegen en de aanpassing van de landbouwstructuur.

Niet alleen voor flora en fauna is het behoud van onverharde wegen en paden van belang, ook voor het behoud van de landschappelijke identiteit en de cultuurhistorische waarden van een gebied en de beleving ervan voor extensief medegebruik door wandelaar, ruiter en fietser.”

2) Ecologische waarden en kenmerken, Natuur Netwerk Brabant

Algemeen

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om bijzondere en beschermde natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het NNN is beschermd via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het beschermingsregime vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De beleidsmatige verankering wordt gevormd door de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Het NNN is begrensd met een zogenoemde groene contour. Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen deze groene contour zijn in beginsel niet toegestaan, indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang (het 'nee, tenzij'- regime). Dit staat toegelicht in artikel 19 en 25 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening bij de Structuurvisie (PRVS, 2016). Als een ingreep (onder bovengenoemde voorwaarden) wordt toegestaan, moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan, compenseren (de verplichte 'natuurcompensatie').

Om de vereiste compensatie te bepalen dient rekening te worden gehouden met de mate van vervangbaarheid van de verloren gaande waarden. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat tijdens de inrichting van het nieuwe, te ontwikkelen natuurgebied alle noodzakelijke inrichtingsmaatregelen zoals bijvoorbeeld grondwerken en waterpeilverhoging worden genomen. De tijd die vervolgens nodig is om in het gebied voldoende natuurkwaliteit te laten ontwikkelen, is bepalend voor de mate van vervangbaarheid. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het feit dat sommige natuurwaarden alleen onder zeer specifieke omstandigheden tot ontwikkeling kunnen komen. Voor een aantal natuurwaarden kunnen geen of slechts in zeer beperkte mate potentiële vervangingsmogelijkheden aanwezig zijn. Dergelijke natuurkwaliteiten zijn niet vervangbaar.

Specifiek

Volgens het vigerende bestemmingsplan en de daarin opgenomen bouwregels (en dat geldt ook voor verharde fietspaden en bruggen) mag alleen maar op gronden met ecologische waarden gebouwd worden indien geen onevenredige afbreuk gedaan wordt aan de mogelijkheden tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken. De bij het besluit gevoegde documenten (met name de ruimtelijke onderbouwing en de bijlage voorschriften en overwegingen per activiteit) zijn onvoldoende borging dat de ecologische waarden middels de "verleende vergunning op hoofdlijnen" blijvend beschermd zullen worden.

Het document "Ruimtelijke onderbouwing met bijlagen t.b.v. omgevingsvergunning" en de Voorschriften en Overwegingen bij het besluit zijn ontoereikend als het gaat om het beschermen van de ecologische waarden (natuur, landschap, cultuurhistorie) , daar waar in het buitengebied van onze gemeente verharde paden en wegen worden aangelegd.

Over een oppervlakte van ongeveer 7000 m² (meer dan een heel voetbalveld) worden in gebieden die provinciaal begrensd zijn in het groenblauwe kerngebied (NNB) en de groenblauwe mantel bospaden, zandpaden en waardevolle graslanden verhard. Niet alleen ten behoeve van recreatieve fietspaden (2 meter breed), maar ook om landbouwkundig gebruik te faciliteren (citaat blad 5: Daar waar sprake is van blijvend landbouwkundig gebruik is op verzoek van de agrarische leden van de werkgroep gekozen voor een breedte van 3,4 meter). De ecologische waarden worden hier geheel vernietigd en de Verordening Ruimte 2014 (Artikel 5 en 6) geeft duidelijk aan hoe hiermee moet worden omgegaan. In de "Onderbouwing" zien wij hier niets van terug.

Ook het op 6 juni jl. door de gemeenteraad van Waalre vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied is in haar dubbelbestemmingen (o.a. artikelen 32 t/m 38) duidelijk hoe omgegaan moet worden met de instandhouding, herstel en ontwikkeling van de ecologische waarden. Dit ook in relatie tot bouwregels en omgevingsvergunningen: Er mag in elk geval geen onevenredige afbreuk gedaan worden aan de aanwezige waarden.

Bijlage 3 bij de Ruimtelijke Onderbouwing (Toelichting Provincie Noodzaak Compensatie) waar het besluit mede op is gebaseerd is onvoldoende en mist elke rechtskracht (het is de mening van enkele provinciale ambtenaren en geen toepassing van de provinciale Verordening Ruimte).

Tevens verwijzen we u naar de relevante bepalingen uit de Verordening Ruimte 2014, de artikelen 5.1 en verder, met name met betrekking tot de bepalingen aangaande herbegrenzing van het Natuur Netwerk Brabant. Naar onze mening is er sprake van planologische wijziging en is wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk.

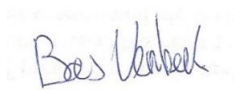
3) Natura 2000-gebied, de Dommel

Volgens de notitie QuickScan beschermde flora en fauna Dommeldal-De Hogt van Bureau Ecologica wordt aangegeven dat op voorhand niet uit te sluiten valt dat verwachte storende factoren die voortkomen uit de voorgenomen activiteiten afgezet tegen de ligging en doelstelling van beschermde natuurgebieden (kunnen) leiden tot (significant) schadelijke effecten op soorten, habitattypen en wezenlijke waarden en kenmerken van Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld de Dommel) of Natuur Netwerk Brabant en andere natuurgebieden. In de "Ruimtelijke Onderbouwing bij de omgevingsvergunning" wordt geen zekerheid geboden dat wezenlijke kenmerken en waarden in natura2000-gebied, NNB-gebied of in andere natuurgebieden niet significant worden aangetast.

Hoogachtend, namens Groen en Heem Valkenswaard e.o.,

drs. L. de Brouwer, voorzitter

ing. B. Verbeek, secretaris